

Békeharcban

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: Ézsaiás 52:8-10; 59:17; Efezus 6:10-20;
1Thesszalonika 5:16-18; 1Péter 4:1; 5:8

„Mindezekhez vegyétek fel a hit pajzsát, amellyel a gonosz minden tüzes nyilát kiolthatjátok. Az üdvösség sisakját is vegyétek fel és a Lélek kardját, amely az Isten beszéde” (Ef 6:16-17, ÚRK).

John Bunyan: „A zarándok útja” címet viselő, börtönben írt híres vallásos regényében Keresztényt elvezetik egy kastély fegyvertárába, ahol megmutatják neki „mindazt a fegyverzetet, amit az Úr a zarándokoknak biztosított, így a kardot, a pajzsot, a sisakot, a mellvértet, az imádságot, illetve olyan sarut, ami sosem kopik el. Annyi fegyver volt ott, ami elég lenne az Úr szolgálatában álló annyi ember felfegyverzésére, ahány csillag van az égen.” Mielőtt Keresztény útra kelne, ismét elkísérik a fegyvertárba, ahol „tetőtől talpig felfegyverezték őt vastag páncélba arra az esetre, ha az útja során rátámadnának.”

Bunyan 1678-ban írt könyve Pál apostolnak egy körülbelül ezerhatszáz évvel korábbi írását idézi, az Efezusi levelet, ami szintén börtönben keletkezett. A misszionárius apostol elképzeli, amint egy nagy sereg, az egyház belép Isten fegyvertárába, hogy felöltse az isteni *panopliá*-t, ami görögül a teljes embert befedő páncélzatra utal. Isten fegyvertárában van elegendő minőségi fegyver a seregének minden egyes katonája számára, hogy „tetőtől talpig nemesacélba öltözzenek” és úgy küzdjenek az Ő nevében.

AZ EGYHÁZ EGYSÉGES SEREGE

Olvassuk el Ef 6:10-20 szakaszát! Mit mond Pál az egyház harcáról? Vajon elsősorban a gonosz elleni egyéni lelki csatáról ír, vagy az egyház kollektív háborújáról a gonosz ellen?

A görög és római háborúkban a győzelem azon múlt, hogy az egyes katonai egységek tagjai mennyire tudtak együttműködni, mennyire támogatták egymást a csata hevében. A barbár harcosok jellemzőjének tekintették az egyéni akciókat a csatában, ami vereségre kárhoztatta őket.

Fontos okok támasztják alá a hadviselésnek az előbb ismertetett szemlélete mellett azt a gondolatot, miszerint Ef 6:10-20 szakaszában Pál elsősorban az egyház gonosz elleni közös harcára utal. 1) Ez a rész az egyházzal szembeni levél tetőfoka. Különös lenne, ha Pál a magányos keresztény katona képével zárná a levelét, aki egyedül küzd a sötétség erőivel. 2) Az apostol a szakasz végén a keresztények bajtársiasságát emeli ki, amikor imádságra szólít „minden szentekért” (Ef 6:18-20). 3) A legfontosabb pedig, hogy amikor a levél korábbi részében a gonosz erővel foglalkozik, azokat az egyház, nem pedig az egyes hívő fölé helyezi: „*azért, hogy most az egyház által megismertethesse a mennyei fejedelemségekkel és hatalmasságokkal Isten sokféle bölcsességét*” (Ef 3:10, ÚRK).

Ef 6:10-20 szakasza tehát nem egy magányos katonát mutat be, aki egyedül száll szembe a sötétséggel. Mint egy tábornok, úgy szólítja meg az egyház hadseregét. Hív, hogy öltünk magunkra a teljes fegyverzetünket és egységes hadsereggént, lelkesen, együtt nyomuljunk előre a csatában. Az apostol egy utolsó metaforával zárja az egyházzal szembeni részletes tárgyalást. Hosszasan jellemzi az egyházat mint Krisztus testét (Ef 1:22-23; 4:1-16), Isten hajlékát/templomát (Ef 2:19-22), Krisztus menyasszonyát (Ef 5:21-33) és végül mint az élő Isten hadseregét. Mivel közeledik az a gonosz nap (Ef 6:13) és a gonosz elleni hosszas küzdelem utolsó szakaszának nézünk elébe, nincs időnk a lazaságra az Isten iránti elkötelezettség vagy Krisztus többi katonájára iránti lojalitás tekintetében.

A nagy küzdelemben hogyan működhetünk együtt, egy testként, hogy támogassuk egymást a gonosz elleni harcban, bármilyen formában is mutatkozzon meg?

AZ ÖV ÉS A MELLVÉRT

Pál szerint hogyan kezdjék a hívők a felkészülést a gonosz elleni küzdelemre (Ef 6:14; lásd még Róm 8:37-39; 1Pt 4:1; 5:8)?

Az apostol figyelmeztetése a heves csatára (Ef 6:13) felkészíti az olvasót a végső felhívására (ez a sorban a negyedik, vö. Ef 6:11, 13), hogy álljanak meg, illetve a felfegyverkezés részletes leírását is adja (Ef 6:14-17). Azt írja, hogy „övezzétek körül derekatokat” (Ef 6:14, ÚRK; vö. Ézs 11:5). Munka vagy csata előtt az ókori bő szabású ruhákat a deréknál kellett körülövezni (vö. Lk 12:35, 37; 17:8). Pál elképzeli, amint a hívő felölti magára a páncélt, mint egy római légionárius: először a katonai bőrvet tesz fel, annak díszes lapjaival és csatjával. Az övről több bőr pánt lógott, amiket fémlemez borítottak. Ezek együttesen olyan „kötényt” alkottak, ami látható rangjelzésként szolgált. Az öv összefűzte és összetartotta az egyenruha többi részét.

Az igazlelkűség nem a hívőké, hanem Isten ajándéka (vö. az üdvösséggel Ef 2:8 versében), de nem maradhat elvont, távoli jelenség, ami nem formálja át életüket vagy nem hat rá. Magukra kell „öltetniük” Isten igazlelkűségét, hogy tapasztalhassák és használhassák ezt az isteni ajándékot. Nem ők birtokolják az Úr igazlelkűségét, hanem az birtokolja őket.

Pál ezután bátorítja a hívőket, hogy vegyék fel „az igazság páncélját” (Ef 6:14, ÚRK; vö. 1Thessz 5:8). Az igazlelkűség övével együtt ez is isteni eredetű, része az isteni vitéz szerepében megjelenő Jahve páncéljának (Ézs 59:17). Az apostol idejében a katonák mellvértje láncvértből (egymásba fűzött apró vaskarikából), páncélingből (egymást fedő bronz- vagy vaslemezekből), vagy egymáshoz erősített és egymást fedő vaselemekből állt. Ez a páncél vagy mellvért az ellenség csapásaitól, szúrásaitól védte a viselője életfontosságú szerveit. A hívőknek az előbbi képpel összhangban tapasztalniuk kell azt a lelki védelmet, amit Isten igazságának ajándéka nyújt nekik. Pál az Efezusi levélben az igazságot a szentséggel és a jósággal köti össze (Ef 4:24; 5:9). Értelmezése szerint azok segítségével igazságosan és jól bánunk másokkal, főként a gyülekezeti testvéreinkkel.

Hogyan tapasztaltuk már, hogy a jóság, a szentség és az igazság véd bennünket?

A SARU: AZ EGYHÁZ A BÉKÉÉRT KÜZD

A csatára készülő római harcos felkötötte a lábára a strapabíró katonai szandált. A többrétegű talpban bakancsszegek is voltak, azok segítettek neki „megállni”, egyhelyben maradni (Ef 6:11:13-14). Ézs 52:7 verséből vett nyelvezettel írja le Pál ezt a katonai lábbelit, annak a pillanatnak az örömét érzékeltetve, amikor a hírmondó a csata után üzenetet visz Jahve győzelméről, amit a hívőkért aratott (Ézs 52:8-10), utána pedig beköszönt a béke: „Milyen szépek a hegyeken az örömhírt mondó lábai, aki békeséget hirdet” (Ézs 52:7, ÚRK).

Nézzük át a nyolc részt, amikor Pál kiemeli a *békesség* gondolatát az Efezusi levélben! Miért merül bele részletesen a katonai metaforába, amikor a békesség gondolata foglalkoztatja (Ef 1:2; 2:14-15, 17; 4:3; 6:15, 23)?

Az apostol a békességet Krisztus munkája eredményének tartja: „ő a mi békességünk”, aki békét hirdet a „távolvalóknak és békességet a közelvalóknak” (Ef 2:14-17, ÚRK), hogy „egy új emberré teremse” a zsidókat és a pogányokat (Ef 2:15). A hívők életben tartják Krisztus szabadításának örömhírét és békességet teremtő munkáját, illetve hirdetik múltbeli győzelmeit és várják a közelgő diadalkiáltást, ezzel vetik meg a lábukat és állnak készen a csatára. Ézs 52:7 versének hírmondójához hasonlóan olyan üzenethordozók, akik Jézus győzelméről és békességéről beszélnek. Pál nem szeretné, ha úgy értelmeznénk felfegyverkezésre hívó szavát, hogy ellenségeinkkel szemben fegyvert kell ragadnunk. Ezért mutatja be úgy a hívőket, mint akik „a békesség” evangéliumát (Ef 6:15) hirdetik. Nem kívánja azt sem, hogy ellenségesen viszonyuljanak másokhoz, hiszen az eddigiekben az egységet, az építő beszédet és a szelídlelkűséget hangsúlyozta (lásd különösen Ef 4:25–5:2). Az egyháznak úgy kell „békeharcot vívnia”, hogy a keresztény erények (alázat, türelem, megbocsátás stb.) és szokások (ima, áhítat) evangéliumi fegyvertárához fordulnak. Az efféle tettek stratégiai megfontolásból fakadnak, Isten nagy tervére mutatnak előre, ami szerint Krisztusban mindent egyesíteni fog (Ef 1:9-10).

Hogyan segít a következő idézet megérteni, hogy mit jelentsen a hitéletünkben Pál katonai képvilága? „Isten arra hív bennünket, hogy vegyük magunkra a fegyverzetét! Nem Saul páncélját akarjuk, hanem az Úr teljes fegyverzetét! Ekkor krisztusi szelídséggel, együttérzéssel és szeretettel vághatunk bele a munkába” (Ellen G. White: [Australasian] Union Conference Record. 1899. július 28.).

PAJZS, SISAK ÉS KARD

A nagy küzdelem résztvevői mikor és hogyan használják a pajzsot, a sisakot és a kardot (Ef 6:16-17)?

A *pajzs*, amire Pál utal, a római légionáriusok nagyméretű, téglalap alapú pajzsa. Fából készült és bőrrrel vonták be, a széleit pedig befelé hajlították, hogy az oldalról érkező támadások ellen is védjen. A vízbe áztatott pajzssal kiolthatták a tüzes nyilakat (Ef 6:16), amiket szurokba mártottak és lángra gyújtottak. A hit pajzsának leírása azt tükrözi, ahogyan az Ószövetség használja a pajzsot - Isten jelképeként, aki védelmezi népét (1Móz 15:1; Zsolt 3:4). A hit pajzsának felvétele (Ef 6:16) azt jelenti, hogy az Istenbe vetett bizonyossággal vágunk bele a nagy küzdelembe. Tudjuk, hogy Ő a hívókért küzd (Ef 6:10), a legkiválóbb fegyvereket (Ef 6:11, 13) és a győzelmet biztosítja a számunkra. A római sisak vasból vagy bronzból készült. A fejét védő sisakhoz hátulra olyan lemezt csatoltak, ami védte a nyakat, továbbá fülvédőket, szemöldökivet, illetve sarkos lemezeket is illesztettek hozzá, hogy az arcot védjék. A létfontosságú védelmet nyújtó sisakhoz hasonlóan az üdvösség sisakja (Ef 6:17) az üdvösséget jelképezi, amit a hívók a jelenben tapasztalnak, közösségben a feltámadt, mennybe ment és felmagasztalt Krisztussal (Ef 2:6-10). Az üdvösség sisakját felvéve felhagytak a lelki hatalmaktól való félelemmel, ami pedig gyakori volt abban a korban, és Krisztus mindenek feletti hatalmában bíztak (vö. Ef 1:15-23; 2:1-10).

A fegyvertár utolsó darabja a Lélek kardja, ami „*az Isten beszéde*” (Ef 6:17). Ez utalás a római légionáriusok rövid, kétélű kardjára. A szokásos harci taktika az volt, hogy először elhajítottak két dárdát (Pál erről nem tesz említést), majd utána rántottak kardot és rontottak az ellenségre, a rövid kardot szűrőmozdulattal használták. A hívók esetében a Lélek kardját a Szentlélek bocsátja a rendelkezésünkre, ami „*az Isten beszéde*”. Az apostol tábornokként lép fel és fegyverbe szólít mindenkit a mennyei Főparancsnoktól jövő reményteljes és győzelmet hirdető üzenettel. Ef 6:10-20 szakaszának ígéretei alkotják Isten beszédét, ami a gonosz elleni küzdelemben a fő fegyver. „*Isten beszéde*” tehát az evangéliumnak azoknak a nagyívű ígéreteire utal, amiket a Bibliában találunk meg.

Még ha nem is szeretjük a sok harci képet, mire tanítanak a nagy küzdelem valóságos voltát illetően? Mennyire vegyük komolyan ezt a küzdelmet?

IMÁDSÁG A CSATATÉREN

Pál a harcba szólító beszéde végén kéri a hívőket, hogy katonákként folyamatosan imádkozzanak „*minden szentekért*” (Ef 6:18) és őerte, mint bebörtönzött követért (Ef 6:19-20). Az ókorban gyakran fordultak Istenhez (vagy az istenekhez) a csatatéren, így ezt az imádságra történő felszólítást is a katonai képviselő részeként lehet értelmezni. Hogy bibliai példát idézzünk: Jaháziel csatára buzdító beszéde után „*Júda és Jeruzsálem*” lakói Jósafát vezetésével együtt leborultak „*az Úr előtt és imádták az Urat*” (2Krón 20:18). Az imádság ugyan nem a fegyverzet hetedik darabja, de fontos része Pál harci buzdításának és katonai metaforájának.

Az apostol két kéréséből az első arra vonatkozik, hogy a hívők vegyenek részt „*minden szentekért*” (Ef 6:18) való komoly, sürgető és kitartó imádságban. Amennyiben az egyház sikeres kíván lenni a gonosz hatalmak elleni küzdelemben, belé kell rögződnie, hogy Istentől függ, ebben segít a Lélek-ihlette ima.

Pál második imakérése saját magára utal: „*értem is*” (Ef 6:19, ÚRK). Azért kérte imára a hívőket, hogy Isten megadja neki a megfelelő üzenetet („*adasék nekem szó*”) a megfelelő időben („*ha megnyitom számat*”), amit a megfelelő módon közölhet („*bátran ismertessem meg az evangélium titkát*”) és elmondhassa a legfontosabb témát, „*az evangélium titkát*” (Ef 6:19, ÚRK). Ez az utolsó fordulat arra a „nyílt titokra” utal, hogy Krisztus által Isten közbelépett és megváltotta a pogányokat a zsidókkal együtt (lásd Ef 3:1-13), „*egy új emberré*” (Ef 2:15; lásd még 2:11-22) vonva őket össze annak az egyetemes tervnek a részeként, ami szerint „*mindeneket*” Krisztusban fog egyesíteni (Ef 1:10).

Nézzük át a következő imára való felszólításokat az Újszövetségben: Lk 18:1-8; Fil 4:6; Kol 4:2; 1Thessz 5:16-18! Melyiket találjuk a leginkább inspirálónak? Miért?

Miért bátorítják a hívőket gyakran buzgó, kitartó imára? Pál katonai hasonlata két dologra enged következtetni: 1) veszélyes és valós annak a lelki csatának a fenyegetése, amit a lelki ellenség serege ellen vívunk; 2) Isten lelki erőt és győzelmet ígért, amit az apostol katonai nyelvezettel mutat be (Ef 6:10-17). A buzgó, kitartó imádság lehetőséget biztosít arra, hogy figyelmesen meghallgassuk ezeket az ígéreteket, örüljünk nekik és hálát adjunk Istennek a kegyelmi ajándékaiért.

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

„A csatában a sereg összezavarodik és meggyengül, ha nem működnek összehangoltan. Amikor a katonák mind az egyéni ötleteik alapján cselekszenek, anélkül, hogy tekintettel lennének egymás helyzetére és tevékenységére, csupán független atomok gyűjteményei volnának. Nem lennének képesek szervezetként, testként funkcionálni. Krisztus katonáinak összhangban kell cselekedniük! Nem szabad szeretniük azt, hogy csak ők egyedül! Ha azt teszi az Úr népe, akkor ahelyett, hogy tökéletes harmóniában élnének, egységesen gondolkoznának, egy lenne a céljuk és egy nagy, szent közösséggé válnának, gyümölcstelennek találják erőfeszítéseiket, elpazarolják idejüket és képességeiket. Egységben az erő. Néhány összehangoltan cselekvő, egy nagy cél felé törekvő, egy fej alatt levő megtért lélek minden lépésnél sikert arat (Ellen G. White: *Spalding and Magan Collection*. 121. o.).

Mi a jelentősége annak, hogy Pál követnek nevezi magát, aki „láncok között” van (Ef 6:20)?

A követek szerepe gyakran kényes volt háborús időben, így az apostol önjellemzése beleillik a katonai metaforába. A követekkel olyan tisztelettel kellett bánni, ami az őket küldő személyt vagy országot illette meg. Tehát éles ellentét van Pál státuszában abban a tekintetben, hogy ő a világegyetem legfőbb Uralkodójának a követe, mégis láncok között van, ami a mély megvetés jele. Ám mivel a nagykövetek a „hivataluk láncait” viselték, Pál „némi iróniával” említhette a „láncait”, mert „tiszteletreméltó megkülönböztető jelzésként” tekintett azokra (David J. Williams: *Paul's Metaphors: Their Context and Character*. Peabody, MA., 1999, Hendrickson, 152. o.).

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) A megosztott és háborús világban mit jelent a számunkra és a gyülekezetünk számára az, hogy „békeharcban” állunk? Hogyan lehetünk a béke ügynökei a világban, amit egyre inkább az agresszió és az erőszak jellemez?
- 2) Milyen „tüzes nyilakat” lőnek ránk? Hogyan olthatjuk ki azokat a hit pajzsával?
- 3) Időnként hallunk „imaharcosokról”. Ef 6:18-20 versei alapján hogyan végezhetünk imaszolgálatot?
- 4) Hogyan bánjunk azokkal, akik sebeket kaptak a nagy küzdelem csataterén? Hogyan viszonyuljunk ahhoz a keresztyén hívőhöz, aki a csata hevében félelemből meghátrál vagy nyíltan megadja magát a másik oldal előtt?

GALAMB GYÖNGYVÉR: BÉKÉS MOSOLY

Kamaszkori virágeső,
álmokkal telt erő
lep újra meg,
Hisz vénülök,
súlyt pakol rám
sok szenvedés.
Sokasodó a fájdalom,
és mégis láthatom
arcod, mely nevetés.
És szépülök.
Soha nem hervadsz el,
álmaim özönében
mindig visszatérsz:

Jézus, bennem feltámadó
békés mosoly.

Nyárközeli délidő,
vágyakkal telt erő
lep újra meg.
Fölszakadó a nevetés:
Krisztus, az arcod
békés mosoly.